

4. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО РОЗРАХУНКУ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ СТВОРЕННЯ ДІЛЬНИЦІ (ЦЕХУ)

4.1. Методи розрахунку показників ефективності інвестицій

Для економічного обґрунтування інвестицій (капітальних вкладень) використовуються поняття ефект , або результат , та ефективність , або результативність.

Ефект – це корисний результат реалізації будь-якого проекту. Він може бути виражений у чотирьох видах: технічному, економічному, соціальному та екологічному.

Технічний та економічний ефект визначається при розробці курсового проекту з технології, соціальний – з організації та нормування праці, а економічний – з організації виробництва.

Економічний ефект виступає у вартісній оцінці. До показників економічного ефекту або корисного результату реалізації капітальних вкладень (інвестицій) можуть бути віднесені: економія різних видів виробничих ресурсів; збільшення обсягів випуску продукції; чиста поточна вартість (NPV); одержання прибутку (балансового або чистого).

Економічна ефективність – це відношення ефекту (корисного результату) до витрат або ресурсів, що його забезпечують. До показників, які характеризують економічну ефективність і широко використовуються за кордоном, відносяться: коефіцієнт внутрішньої рентабельності проекту; модифікований коефіцієнт внутрішньої рентабельності проекту; дисконтований строк окупності капітальних вкладень (інвестицій) та ін.

Впровадження інвестиційного проекту визначається доцільним якщо показник *NPV* більше або дорівнює нулю. Якщо $NPV = 0$, то впровадження проекту забезпечує одержання лише нормативного прибутку, тобто прибутку, закладеного при визначенні ціни продукції, яка випускається.

У іноземній літературі [16] наводиться формула показника чистої поточної вартості реальних інвестицій

$$NPV = \sum_{t=0}^t C_t (1 + E)^{-t}, \quad (4.1)$$

де C_t – грошовий потік наприкінці періоду t , грн; E – норма дисконту у частках одиниці; $t = 1, 2, 3, \dots$ – життєвий цикл інвестиційного проекту, роки.

У даній курсовій роботі для визначення дисконтованого прибутку – чистої поточної вартості від створення дільниці (цеху) більш зручно скористатися формулою, запропонованою П. Орловим [12]:

$$NPV = \sum_{t=0}^t (\Pi_t + A_t - H_t)(1 + E)^{-t} - K_y, \quad (4.2)$$

де Π_t – прибуток від реалізації проекту у році t , грн; A_t – амортизаційні відрахування в році t , грн.; H_t – податок на прибуток; t – рік, результати і витрати якого приводяться до розрахункового; K_Σ – сумарні капітальні вкладення на реалізацію проекту, приведені до початкового моменту часу.

Періодом окупності є період, протягом якого вхідні грошові потоки за проектом повністю покривають початкові капітальні вкладення:

$$T_{ок} = \begin{array}{l} \text{Кількість повних років до} \\ \text{останнього, де витрати} \\ \text{повністю відшкодовані} \end{array} = \frac{\begin{array}{l} \text{Не відшкодований в} \\ \text{останньому році залишок} \\ \text{витрат} \end{array}}{\begin{array}{l} \text{Дисконтований грошовий} \\ \text{потік в останньому році} \end{array}} \quad (4.3)$$